

Державний вищий навчальний заклад
«Донецький національний технічний університет»
Кафедра управління гірничим виробництвом і охорони праці

ЗАТВЕРДЖУЮ

В. о. ректора

_____ Ярослав ЛЯШОК

«_____» _____ 20__ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Охорона праці в галузі»

Рівень освіти: перший (бакалаврський)

Спеціальність 193 Геодезія та землеустрій

(шифр і назва спеціальності)

Освітня програма «Геодезія та землеустрій»

(назва освітньої програми)

Мова навчання: українська

Робоча програма навчальної дисципліни «Охорона праці в галузі» для здобувачів вищої освіти за освітньою програмою першого (бакалаврського) рівня «Геодезія та землеустрій» спеціальності 193 Геодезія та землеустрій.

20 вересня 2023 року. – 8 с.

Розробник: Бачуріна Я. П., ст. викл. кафедри УГВіОП.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри управління гірничим виробництвом і охорони праці

Протокол № 2 від 21.09.2023 р.

Завідувач кафедри УГВіОП _____ /Олександр ІСАЄНКОВ/

“ _____ ” _____ 20__ р

Схвалено науково-методичною комісією НМК-18/19 за галузями знань 18 «Виробництво та технології», 19 «Архітектура та будівництво»

Протокол № 2 від 25.09.2023 р.

Голова НМК _____ /Іван САХНО/

“ _____ ” _____ 20__ р.

1. Загальна інформація

Форма навчання	Денна	Заочна
Статус	Обов'язкова (цикл професійної підготовки)	
Обсяг в кредитах ЄКТС	5	
Обсяг в годинах за навчальним планом, разом: в тому числі:	150	
лекції:	32	6
практичні заняття:	32	6
лабораторні заняття:	—	—
семінари:	—	—
самостійна робота:	86	138
Форма підсумкового контролю	Іспит	
Дисципліну викладають	Ст. викл. кафедри УГВіОП Бачуріна Ярослава Павлівна (Персональна сторінка на Wiki DonNTU) Контактний e-mail: yaroslava.bachurina@donntu.edu.ua Сторінка кафедри: https://donntu.edu.ua/gorn/ugv	

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Дисципліна «Охорона праці в галузі» відноситься до обов'язкових дисциплін циклу професійної підготовки освітньої програми «Геодезія та землеустрій» першого (бакалаврського) рівня спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій».

Мета дисципліни "Охорона праці в галузі" полягає в наступному:

- формування у майбутніх фахівців необхідного в їх подальшій професійній діяльності рівня знань і умінь в галузі правових і організаційних питань охорони праці, виробничої санітарії і гігієни праці, безпеки виробництва і пожежної безпеки;
- усвідомлення пріоритетності охорони життя і здоров'я працівників у виробничій діяльності;
- ознайомлення студентів з питаннями охорони праці, використання яких під час трудової діяльності сприятиме поліпшенню умов праці, підвищенню продуктивності праці, попередженню професійних захворювань, виробничого травматизму, аварій тощо.

Дисципліна «Охорона праці в галузі» забезпечує, поряд з іншими обов'язковими дисциплінами освітньої програми, наступні програмні компетентності та результати навчання.

Фахові компетентності:

ФК08. Здатність здійснювати професійну діяльність у сфері геодезії та землеустрою з урахуванням вимог професійної і цивільної безпеки, охорони праці, соціальних, екологічних, етичних, економічних аспектів.

Загальні компетентності:

ЗК10. Здатність здійснювати безпечну діяльність.

ЗК01. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК02. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК03. Здатність планувати та управляти часом.

Програмні результати навчання:

ПРН4. Знати та застосовувати у професійній діяльності нормативно-правові акти, нормативно-технічні документи, довідкові матеріали в сфері геодезії та землеустрою і суміжних галузей.

3. Очікувані результати навчання

В результаті вивчення дисципліни студент повинен знати та вміти наступне:

- основні законодавчі та нормативні акти України з питань охорони праці, особливо ті, що стосуються геодезичної діяльності;
- основні принципи та методи управління охороною праці на рівні держави, галузі та підприємства;
- знати основні фактори виробничого середовища, що впливають на здоров'я і працездатність людини, а також методи оцінки умов праці за факторами шкідливості і небезпечності;
- знати основні заходи щодо поліпшення умов праці та запобігання професійним ризикам, в тому числі професійним захворюванням, виробничому травматизму, аваріям і пожежам;
- знати особливості вимог безпеки при роботі з геодезичною апаратурою, комп'ютерами, електроустановками, лазерами, радіоактивними джерелами тощо;
- вміти оцінити стан охорони праці на об'єкті геодезичних робіт та визначити необхідні заходи щодо його поліпшення;
- вміти застосовувати нормативні документи з охорони праці при плануванні і виконанні геодезичних робіт;
- вміти користуватися засобами індивідуального і колективного захисту при роботі в шкідливих і небезпечних умовах;
- вміти надавати першу допомогу потерпілим внаслідок нещасних випадків на виробництві.

4. Засоби діагностики результатів навчання

Оцінювання здатності самостійно виконувати завдання за проблематикою курсу здійснюється шляхом оцінювання виконання практичних робіт.

За результатами виконання практичних робіт оцінюється набуття навичок застосування відповідних норм і правил, засобів дослідження та аналізу умов праці, розрахунку необхідних показників та параметрів.

Підсумкове оцінювання дисципліни здійснюється у формі письмового екзамену.

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Практичні роботи, що виконуються під час семестру відповідно до прийнятої в ДонНТУ схеми оцінювання дають можливість отримати до 40 балів із 100 можливих. Максимальний бал, визначений схемою оцінювання, наведеною нижче, можливо отримати за умови своєчасного та правильного виконання завдань. За наявності помилок або при несвоєчасному виконанні оцінка знижується до 60% від максимальної.

Повне виконання та зарахування всіх практичних робіт є умовою допуску до екзамену.

Письмовий екзамен оцінюється максимум у 60 балів.

Схему оцінювання наведено у таблиці:

Пр.1	Пр.2	Пр.3	Пр.4	Пр.5	Пр.6	Пр.7	Пр.8	Пр.9	Поточний контроль	Екзамен	Максимальний бал
3	5	4	4	4	5	5	5	5	40	60	100
1,5	3	2,5	2,5	2,5	3	3	3	3	24		

Примітки: 1) Пр1, Пр2 і т. д – практичні роботи;

2) У числівнику максимальний бал – при своєчасному та правильному виконанні, у знаменнику – мінімальний (за наявності помилок, або при правильному, але несвоєчасному виконанні);

3) робота, що містить критичні помилки, не оцінюється.

Підсумковий результат оцінюється за 100-бальною шкалою та чотирибальною («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Відповідність між шкалами встановлюється наступним чином:

Оцінка екзамену	
За 100-бальною шкалою	За шкалою університету
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

6. Програма навчальної дисципліни

6.1. Основні теми дисципліни

1. Система управління охороною праці в галузі, її складові та функціонування:
 - 1.1. Соціально-економічне значення охорони праці.
 - 1.2. Організація охорони праці на виробництві та система управління охороною праці (СУОП).
 - 1.3. Правове та нормативне регулювання охорони праці.
2. Виробничий травматизм і професійні захворювання в галузі:
 - 2.1. Умови праці та безпека на виробництві.
 - 2.2. Виробничий травматизм та виробничий ризик.
 - 2.3. Гігієна праці та виробнича санітарія камеральних робіт.
3. Безпека життєдіяльності з основами професійної підготовки:
 - 3.1. Гігієна праці та виробнича санітарія побуту під час польових робіт.
 - 3.2. Профілактика травматизму та професійних захворювань.
 - 3.3. Вимоги безпеки при виробництві польових топографо-геодезичних робіт.
 - 3.4. Вимоги безпеки при геодезичних та картографічних роботах на територіях промислових об'єктів й об'єктів спеціального призначення.
4. Критичні ситуації та їх подолання.
 - 4.1. Пожежна безпека на об'єктах промисловості.
 - 4.2. Надання першої допомоги потерпілим внаслідок нещасних випадків на виробництві.

6.2. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Д. ф. н.	З. ф. н.
1	Ознайомлення з ключовими нормативно-правовими актами з питань охорони праці на виробництві	4	2
2	Порядок розслідування нещасних випадків на виробництві	4	
3	Визначення оптимальних і допустимих умов праці за параметрами мікроклімату (камеральні роботи) та кліматичними умовами (польові роботи).	4	2
4	Визначення параметрів освітленості робочого місця (камеральні роботи).	4	
5	Електробезпека. Вибір та розрахунок параметрів заходів попередження ураження електричним струмом	4	*
6	Організація безпечного виробництва польових топографо-геодезичних робіт	4	2
7	Визначення видів і кількості первинних засобів пожежогасіння на об'єкті робіт та протипожежного водопостачання	4	*
8	Користування засобами індивідуального і колективного захисту при роботі в шкідливих і небезпечних умовах	2	*
9	Надання першої допомоги потерпілим внаслідок нещасних випадків на виробництві	2	*
	Усього годин	32	6

*) виконується самостійно

6.3. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Д.ф.н.	З.ф.н.
1	Підготовка до практичних занять, опрацювання результатів та оформлення письмового звіту	48	32
2	Електробезпека. Вибір та розрахунок параметрів заходів попередження ураження електричним струмом	*	8
3	Визначення кількості первинних засобів пожежогасіння на об'єкті робіт та протипожежного водопостачання	*	8
4	Користування засобами індивідуального і колективного захисту при роботі в шкідливих і небезпечних умовах	*	8
5	Надання першої допомоги потерпілим внаслідок нещасних випадків на виробництві	*	8
6	Опрацювання лекційного матеріалу та матеріалів відповідної теми з рекомендованих джерел інформації	38	74
	Усього годин	86	138

*) виконується на практичних заняттях

7. Література

7.1. Основна

1. Абракітов В. Е. Курс лекцій «Охорона праці в галузі» (для студентів 5-го курсу денної і заочної форм навчання спеціальностей 8.08010105 – «Геоінформаційні системи і технології», 8.08010104 «Оцінка землі та нерухомого майна», 193 – «Геодезія та землеустрій») / В. Е. Абракітов; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2013-2017. – 132с.
2. Охорона праці в галузі : навчальний посібник / П. С. Атаманчук, В. В. Мендерецький, О. П. Панчук, Р. М. Білий - К. : «Центр учбової літератури», 2017. - 322 с.
3. Основи професійної безпеки та здоров'я людини : підручник / В. В. Березуцький [та ін.]; ред. В. В. Березуцький. Харків : НТУ "ХПІ", 2018. 553 с.
4. Батлук В.А., Гогіташвілі Г.Г. Охорона праці в будівельній галузі: Навчальний посібник. - Київ.: Знання, 2006. - 550 с.
5. Ярошевська В.М., Чабан В.Й. Охорона праці в будівельній галузі: навч. посібник. Рівне: НУВГП, 2005. 313 с.

7.2. Нормативна.

6. Про охорону праці : Закон України від 14.10.1992 № 2694-ХІІ. Дата оновлення: 09.08.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12>
7. Про систему громадського здоров'я : Закон України від 06.09.2022 № 2573-ІХ. Дата оновлення: 09.08.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2573-20>
8. Про топографо-геодезичну і картографічну діяльність : Закон України від 23.12.1998 №353-ХІV. Дата оновлення: 08.06.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/353-14>
9. Вимоги до технічного і технологічного забезпечення виконавців топографо-геодезичних і картографічних робіт : затв. Наказом Міністерства аграрної політики та продовольства України 11.02.2014 № 65. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0395-14>
10. Інструкція про порядок контролю і приймання топографо-геодезичних та картографічних робіт : затв. наказом Головного управління геодезії, картографії та кадастру України №19 від 17.02.2000. URL: <http://www.geoguide.com.ua/basisdoc/basisdoc.php?part=tgo&art=3601>
11. Державні санітарні норми і правила «Гігієнічна класифікація праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу» : затв. наказом Міністерства охорони здоров'я України 08.04.2014 № 248. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0472-14>
12. Державні будівельні норми України. Природне і штучне освітлення. ДБН В.2.5-28:2018 : затв. наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України 03.10.2018 № 26-4. Дата оновлення: 01.03.2019. URL: <https://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2018/12/V2528-1.pdf>
13. Санітарні норми виробничого шуму, ультразвуку та інфразвуку ДСН 3.3.6.037-99 : МОЗ України. Постанова Головного державного санітарного лікаря України від 01.12.1999 № 37. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va037282-99>
14. Державні гігієнічні нормативи «Норми радіаційної безпеки України (НРБУ-97)» : МОЗ України, Постанова Голов. державн. санітарного лікаря від 01.12.1997 № 62. Дата оновлення: 12.07.2000. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0062282-97>
15. ДБН В.2.5-67:2013 «Опалення, вентиляція та кондиціонування» : затв. наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального

господарства від 25.01.2013 № 24. Дата оновлення 28.08.2013. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0024858-13>

16. Порядок проведення атестації робочих місць за умовами праці : затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 01.08.1992 № 442. Дата оновлення: 28.10.2016. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/442-92-%D0%BF>
17. Порядок розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві : затв. постановою Кабінету Міністрів України від 17 квітня 2019 р. № 337. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/337-2019-%D0%BF>
18. Кодекс цивільного захисту України : Кодекс України; Закон, Кодекс від 02.10.2012 № 5403-VI. Дата оновлення: 06.09.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17>

7.3. Допоміжна

19. Гігієна праці: підручник / Ю. І. Кундієв, О. П. Яворовський, А. М. Шевченко та ін.; за ред. акад. НАН України, НАМН України, проф. Ю. І. Кундієва, чл.-кор. НАМН України, проф. О. П. Яворовського. Київ : ВСВ «Медицина», 2011. 904 с.
20. Константинов М. П., Журбенко О. А. Радіаційна безпека: навч. посібник. Суми : ВТД «Університетська книга», 2003. 151 с.
21. Методичні вказівки до виконання практичних робіт з дисципліни «Організаційно-технічне та ергономічне забезпечення атестації та паспортизації робочих місць» / укладачі: Подкопаєв С. В., Біла Н. С., Андрєєва А. В. Покровськ : ДВНЗ ДонНТУ, 2020. 128 с. URI: <http://ea.donntu.edu.ua:8080/jspui/handle/123456789/32322>

8. Інформаційні ресурси

- <http://uas.org.ua/ua/services/standartizatsiya/109-2/> - ДП «УкрНДНЦ». Тексти національних стандартів, обов'язковість застосування яких установлена нормативно-правовими актами;
- <https://dsp.gov.ua/pokazhchyk-normatyvno-pravovykh-aktiv-z/> - Державна служба України з питань праці. Показчик нормативно-правових актів з охорони праці. Містить посилання на правила техніки безпеки та виробничої санітарії у різних галузях промисловості.
- <http://www.geoguide.com.ua/basisdoc/basisdoc.php> - Нормативно-правові акти в сфері геодезії та картографії.